

”Det talte ord gælder”

Spørgsmål

”Vil ministeren ændre Miljøstyrelsens opgørelsesmetode, hvor man indberetter, at 15 pct. af det danske landareal er omfattet af en eller anden form for beskyttelse, og at 8,5 pct. heraf er udpeget som beskyttet natur efter EU's særlige Natura 2000-regler til trods for, at arealerne inkluderer dyrkede marker, som er intensivt landbrug? Der henvises til artiklen ”Detektor: Der ligger mindst 49.000 marker i Danmarks ’beskyttede’ naturområder - Det svarer til en tredjedel af de danske Natura 2000-områder. Dansk naturbeskyttelse halter bagefter, mener eksperter”, dr.dk, den 20. oktober 2020 (<https://www.dr.dk/nyheder/detektor/detektor-der-ligger-mindst-49000-marker-i-danmarks-beskyttede-natuomraader>).”

Svar

Tak for spørgsmålet.

Mange rapporter viser, at naturen er i krise. Det handler vi på herhjemme, og det skal der handles på i EU. Noget af det, vi kommer til se nærmere på, er, hvordan vi generelt beskytter naturen bedre.

Dansk natur findes i mange større og mindre områder. Områderne er beskyttede efter forskellige regelsæt fra landsdækkende generel regulering som f.eks. §3-beskyttelsen og til specifikke forhold på

konkrete arealer som f.eks. fredninger og vildtreservater.

I den opgørelse af beskyttet natur på land, som er genstand for dagens samråd, indgår §3-beskyttede arealer, fredninger med natur som formål og Natura 2000-områder.

§3-beskyttelse

Den generelle beskyttelse af bestemte naturtyper har siden naturfredningsloven i 1972 gradvist udviklet sig til den §3-beskyttelse, vi kender i dag.

Naturbeskyttelseslovens §3 beskytter bestemte naturarealer – som f.eks. enge og heder– mod tilstandsændringer. §3-beskyttelsen er generel og gælder, uanset hvor i landet arealerne ligger.

Fredninger

Den første naturfredningslov fra 1917 introducerede fredninger som juridisk redskab. En fredning er en konkret regulering, der f.eks. kan fastsætte bestemmelser om at bevare og forbedre et afgrænset areal med natur- eller kulturhistoriske værdier. Det er kun fredninger med naturformål, som indgår i Miljøstyrelsens opgørelse.

Natura 2000

Natura 2000-områder er fællesbetegnelsen for udpegninger efter EU's fuglebeskyttelsesdirektiv fra 1979 og habitatdirektiv fra 1992. Udpegning og regulering af områderne er sket i flere omgange

siden 1994. Områderne er udpeget efter naturdirektivernes retningslinjer og er oftest større og sammenhængende arealer, der har til formål at beskytte europæisk truede og karakteristiske naturtyper og arter.

Der indgår i Danmark - som i andre EU-lande - bl.a. landbrugsarealer i områderne, og de kan have karakter af opdyrkede marker og permanente græsarealer mellem fragmenterede naturforekomster. Nogle af landbrugsarealerne har betydning for trækfugle og jordrugende fugle, som vi også er forpligtede til at beskytte. Derudover kan arealerne være levested for padder eller fungere som buffer om sårbar natur.

Ca. halvdelen af Natura 2000-arealet er §3-beskyttet eller naturfredet. De øvrige arealer kan være naturarealer som f.eks. klitter, strande og skove. Det kan også være landbrugsarealer med permanent græs, under genopretning og egentlige dyrkede arealer, eller det kan være veje, huse og anden infrastruktur.

Alle arealer indenfor Natura 2000-områderne, også intensive jordbrugsarealer, veje og bebyggelser, er omfattet af naturdirektivernes særlige regler. Der ikke kan igangsættes aktiviteter, som vil skade den natur, et område skal beskytte. Det betyder f.eks., at man skal anmelden aktiviteter, som kan forringe fuglenes levesteder, eller som kan fjerne arealer med

naturværdi, der ikke på anden vis er beskyttede. Det kan f.eks. være visse skovområder og græsarealer.

Samlet betegnelse

Sagen er, at der i Miljøstyrelsens opgørelse er medtaget arealer omfattet af tre forskellige regelsæt, der bidrager til at beskytte naturen. Som nævnt er det §3-beskyttede arealer, fredninger med natur som formål og Natura 2000-områder.

Det er rigtigt, at der inden for Natura 2000-områderne findes arealer, der har begrænset eller ingen naturværdi. Det hænger sammen med, at områderne skal være større og sammenhængende, og dansk natur ofte ligger i mosaik i landskabet.

Begrebet ”beskyttet natur” er ikke dækkende som samlebetegnelse. Begrebsanvendelsen skal være mere præcis.

”Beskyttede arealer” er en mere korrekt terminologi. Det svarer bedre til den engelske betegnelse ”protected areas”, som EU-direktiverne anvender om f.eks. Natura 2000-områder. Det er også den sprogbud, der findes i EU-Kommissionens biodiversitetsstrategi i målet om 30% beskyttede arealer, heraf en tredjedel strengt beskyttede.

I den sammenhæng vil jeg gøre opmærksom på, at Natura 2000-områderne og kvaliteten af naturen heri er et vigtigt element i EU-Kommissionens biodiversitetsstrategi og delmålene frem mod 2030.

Udpegning og forvaltning af Natura 2000-områderne har også en betydning for beskyttelse og forbedring af nogle af de mest værdifulde naturområder i Danmark. Der findes 257 Natura 2000-områder fordelt i hele landet, til lands og til vands. For hvert område udarbejdes hvert 6. år en basisanalyse, der kortlægger direktivnaturen, vurderer naturtilstanden og foretager en foreløbig vurdering af trusler mod naturtilstanden.

På grundlag af basisanalysen udarbejdes en Natura 2000-plan, der følger direktivernes krav om for hvert område at fastsætte bevaringsmål og igangsætte de nødvendige indsatser til gavn for naturtyper og arter omfattet af direktiverne.

Regeringen er i gang med at forberede nye Natura 2000-planer. Planer, der skal i høring i foråret 2021, og som sætter rammerne for indsatsen i områderne i 2022-2027. Ligesom vi også skal i gang med arbejdet med at gøre EU's biodiversitetsstrategi til virkelighed, hvor Danmark har støttet EU-målene om 30 procent beskyttede områder på land og på havet og 10 procent strengt beskyttet.

Afrunding

Verdens natur og den danske natur er i krise, og der skal handling til. Vilkaerne for naturen skal forbedres mærkbart, og der skal gives plads til vildere natur, både i Danmark, i EU og globalt.

Regeringen har allerede taget flere initiativer, der bidrager til at forbedre den natur, vi har beskyttet, og til at give plads til vildere og mere sammenhængende natur.

Sammen med Radikale Venstre, SF, Enhedslisten og Alternativet har vi netop aftalt en natur- og biodiversitetspakke med et historisk løft til naturen. Med de afsatte midler kan vi skønsmæssigt etablere 13 nye naturnationalparker, så der i alt er 15 naturnationalparker, og vi kan udlægge mere urørt skov, så der i alt vil være knap 75.000 ha urørt skov, hvor der er plads og rum til, at naturen kan være mere fri og i højere grad udvikle sig på egne præmisser.

Derudover har vi aftalt at igangsætte indsats for havmiljøet, etablere et biodiversitetsråd og lave en strategi for forvaltning af truede arter. Endelig vil vi igangsætte en gennemgang af den eksisterende lovgivning på natur- og biodiversitetsområdet mhp. at understøtte hensigtsmæssige rammer for realiseringen af natur- og biodiversitetspakken samt klare rammer for den fortsatte udvikling af naturen og biodiversiteten i Danmark.

Regeringen har også taget initiativ til et forbud mod sprøjtning, gødskning og omlægning af §3-beskyttede arealer. Forbuddet betyder, at der vil komme flere blomstrende planter i engene og med dem flere græshopper, sommerfugle og andre insekter. Initiativet vil berøre ca. 37.000 ha beskyttet natur - et areal svarende til Mors.

Regeringen har endvidere afsat 2,7 milliarder til at udtage landbrugsjord frem mod 2030 og 100 mio. kr. til en klima-skovfond.